

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

**БК 38 Ментальне здоров'я
та основи психосоціальної підтримки**

Вибіркова компонента

СИЛАБУС

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
освітньо-професійна
програма
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої освіти
22 Охорона здоров'я
229 Громадське здоров'я
магістр громадського здоров'я
Громадське здоров'я

заочна
1 курс

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Васильєва Ганна Юріївна, д.мед.н., професор, професор закладу вищої освіти
Профайл викладача (викладачів)	https://psychiatry.pdmu.edu.ua
Контактний телефон	+380505651555
E-mail:	profvasilyeva@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://psychiatry.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 0

Практичні (год.) – 12

Консультації – (год.) – 6

Самостійна робота (год.) – 72

Вид контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Шановні здобувачі вищої освіти!

Викладачі кафедри очікують, що Ви будете відвідувати всі практичні заняття, будете активними у міжсесійний період, під час якого освітній процес здійснюється у вигляді консультацій, виконаєте завдання з самостійної роботи, і як результат – успішно складете всі поточні оцінювання.

При організації освітнього процесу викладачі та здобувачі освіти діють відповідно до нормативних документів України МОН, МОЗ України та Полтавського державного медичного університету: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://www.umsa.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/hFOzsGd2coEVVYM0AEF8VtPOtMimiYDwpZuzE45m.pdf), Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету (https://www.umsa.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/5UHnaAQ5Rcxav11x4m2vfERJSxiZbAg7dpOwgQhr.pdf).

Якщо Ви пропустили заняття, Ви зможете відпрацювати їх відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в ПДМУ (https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf).

Запізнення сприймаються як неповага до викладачів та одногрупників.

Кафедра активно пропагує неформальну освіту! Рекомендуємо долучатися до онлайнкурсів на освітніх платформах: <https://portal.phc.org.ua/uk/>,

<https://courses.prometheus.org.ua/> та будь-яких інших ресурсів, де розглядаються питання психосоціальної підтримки та супроводу пацієнтів.

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю; посилення на джерела інформації при використанні розробок, тверджень, відомостей, ідей; дотримання норм законодавства щодо авторського права та суміжних прав; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації тощо. Обов'язково опрацюйте: Кодекс академічної доброчесності (https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/w06zPTIU3h58RxfeqTTwy7bSS9MTIfSDrxtHezK6.pdf); Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Sj670MBVmC9qGVuTmHU8k9ZGKuX3DlzlwrNR8pBu.pdf)

Практичні заняття будуть проводитись в Навчально-науковому центрі ментального здоров'я ПДМУ за адресою: вулиця Європейська, 39, м. Полтава (морфологічний корпус ПДМУ, 2 поверх, каб №206).

Сторінка кафедри на сайті ПДМУ - <https://psychiatry.pdmu.edu.ua>

Очікуємо партнерських взаємовідносин, вмотивованості, зацікавленості. Гарантуємо професіоналізм та освітню підтримку!

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення ментального здоров'я у контексті громадського здоров'я є стандартом для провідних університетів світу. У таких країнах, як США, Велика Британія, Канада, дисципліни, пов'язані з психічним здоров'ям, є обов'язковими для майбутніх фахівців із громадського здоров'я. ВООЗ, ЮНІСЕФ та Міжнародний комітет Червоного Хреста також рекомендують включення курсів із психосоціальної підтримки у підготовку спеціалістів із громадського здоров'я. Навчальна дисципліна «Ментальне здоров'я та основи психосоціальної підтримки» необхідна майбутнім висококваліфікованим фахівцям для набуття систематизованих наукових знань та оволодіння методиками, що вивчають принципи формування, збереження та зміцнення ментального здоров'я, формування резильєнтності в умовах триваючої війни в Україні, оволодіння навичками першої психологічної допомоги (ППД) для осіб у стані стресу та кризи, попередження професійного вигорання у працівників медичної сфери та соціальних служб, а також розробки шляхів та способів створення середовища проживання населення, яке зберігає здоров'я. Дисципліна включає новітні наукові дані з сучасних аспектів охорони психічного здоров'я – виявлення факторів ризику та донозологічна діагностика психічних порушень, викликаних стресогенними подіями, організація на надання психосоціальної підтримки на індивідуальному та колективному рівні, загальні закономірності адаптації організму навколишнього середовища.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою ВК «Ментальне здоров'я та основи психосоціальної підтримки» є оволодіння основами збереження та підтримки ментального здоров'я, психосоціальної підтримки осіб при надзвичайних ситуаціях, а також першої

психологічної допомоги в надзвичайних ситуаціях, в тому числі внаслідок військових дій, терактів, аварій чи стихійних лих, катастроф, важких фізичних травм, ситуації насильства, в тому числі гендерно зумовленого, загрози смерті.

Основними завданнями ВК «Ментальне здоров'я та основи психосоціальної підтримки» є формування системи знань професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності та формування навичок з діагностики та надання першої психологічної допомоги при надзвичайних ситуаціях, відповідно до стандарту освітньої програми, і, що в сукупності готує основу майбутньої професійної діяльності здобувачів освіти.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- ✓ концепцію ментального здоров'я;
- ✓ поняття пзпсп (психічне здоров'я та психосоціальна підтримка). психологічний стан людини;
- ✓ предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини;
- ✓ поняття про стрес, патофізіологію стресу, загальні ознаки і симптоми стресу, механізми адаптації до стресу.
- ✓ психологічні механізми захисту особистості;
- ✓ вплив надзвичайних ситуацій на людину, родину, громаду;
- ✓ основні підходи та стратегії роботи в умовах надзвичайних ситуацій;
- ✓ поняття «резилієнс» на індивідуальному (персональному) та груповому рівнях;
- ✓ базові принципи психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайних ситуацій;
- ✓ стратегії та інтервенції з урахуванням потреб і ресурсів клієнтів;
- ✓ роль магістра громадського здоров'я в системі надання першої психологічної допомоги задля допомоги населенню у подоланні складних життєвих обставин.

вміти:

- ✓ демонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з постраждалими особами внаслідок надзвичайних ситуацій;
- ✓ застосувати принципи психосоціальної підтримки та базових підходів у роботі з клієнтами;
- ✓ демонструвати диференційований підхід до оцінки стану та надання першої психологічної допомоги дітям та підліткам, дорослим, літнім людям;
- ✓ застосовувати на практиці принципи етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності;

використовувати навички критичного мислення для організації і надання екстреної медичної допомоги при масових випадках, у надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

**Тематичний план практичних занять за змістовими модулями із
зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті**

№	Назва теми	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Ментальне здоров'я. Поняття МНПСС (ПЗПСП: психічне здоров'я та психосоціальна підтримка)		
1.	Концепція ментального здоров'я. Поняття ПЗПСП (психічне здоров'я та психосоціальна підтримка). Поняття про стрес. Загальні ознаки і симптоми стресу.	2
Змістовий модуль 2. Основи психосоціальної підтримки у складних життєвих ситуаціях		
2	Психосоціальна підтримка: загальні принципи та аспекти, Підтримка людей, що переживають стрес. Перша психологічна допомога.	2
3	Психосоціальна підтримка та супровід переміщених осіб та осіб, що пережили страхіття війни.	2
4	Психосоціальна підтримка та супровід тих, хто знаходиться в жалобі.	2
5	Надання цільової підтримки людям, які страждають внаслідок стресу або порушень психічного здоров'я.	2
Змістовий модуль 3. Основи психосоціальної підтримки надавачів послуг		
6	Турбота про персонал та волонтерів, які надають послуги з ПЗПСП.	2
	Усього	12

Теми консультацій за модулями і змістовними модулями

№	Назва теми	К-сть годин
1.	Змістовий модуль 1. Ментальне здоров'я. Поняття МНПСС (ПЗПСП: психічне здоров'я та психосоціальна підтримка)	2
2	Змістовий модуль 2. Основи психосоціальної підтримки у складних життєвих ситуаціях	2
3	Змістовий модуль 3. Основи психосоціальної підтримки надавачів послуг	2
	Разом	6

Самостійна робота

№п	Тема	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Ментальне здоров'я. Поняття МНПСС (ПЗПСП: психічне здоров'я та психосоціальна підтримка)		
1.	Підготовка до практичних занять	12
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	
2.1	Концепція ментального здоров'я. Психологічний стан людини. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Психологічні механізми захисту особистості.	2

2.2	Патофізіологія стресу. Загальні ознаки і симптоми стресу. Механізми адаптації до стресу.	2
2.3	Поняття «резилієнс». Історія розвитку концепції резилієнс. Підходи до розуміння резилієнс. Поняття благополуччя. «Резилієнс» vs «травма»: основні ознаки, відмінності. Види (рівні) резилієнс та підходи до їх вимірювання	2
Змістовий модуль 2. Основи психосоціальної підтримки у складних життєвих ситуаціях		
1.	Підготовка до практичних занять	12
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	
2.1	Психосоціальна підтримка: основні завдання та алгоритм технології.	2
2.2.	Піраміда інтервенцій з підтримки психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.	2
2.3	Особливості психосоціальної підтримки у груповій та індивідуальній роботі.	2
2.4	Встановлення контакту з людьми, які зазнали впливу надзвичайних ситуацій: загальні правила. Навички встановлення контакту (базові навички спілкування) для роботи з різними категоріями клієнтів	4
2.5	Перша психологічна допомога дітям та підліткам. Психосоціальна підтримка дітей та підлітків, що пережили страхіття війни.	2
2.6	Психосоціальна підтримка та супровід тих, хто зазнав втрати. Втрата та горювання.	4
2.7	Психосоціальна підтримка членів родин зниклих безвісті.	4
2.8	Психосоціальна підтримка осіб, які зазнали насильство.	2
2.9	Психосоціальна підтримка людям, які зазнали сексуального насильства та насильства з боку інтимного партнера, в рамках послуг з охорони здоров'я.	
2.10	Психосоціальна підтримка та супровід жінок та дівчат в безпечних місцях – в притулках.	2
2.11	Навички психосоціальної підтримки під час спалахів інфекційних захворювань.	2
Змістовий модуль 3. Основи психосоціальної підтримки надавачів послуг		
1.	Підготовка до практичних занять	10
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	
2.1	Зміцнення психічного здоров'я та психосоціального добробуту піклувальників та працівників освіти в посиленні їхньої спроможності підтримувати дітей.	2
2.2	Стратегії підтримки власного благополуччя для фахівців (професійне вигорання та його основні ознаки; профілактика професійного вигорання; підтримка власних ресурсів).	2
2.3	Усвідомлення меж власної компетентності. Інтервізія та супервізія як методи професійного розвитку.	2
	Разом	72

Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку повідомлення на одну із запропонованих тем:

1. Поняття ментального здоров'я: сучасні підходи та міжнародні стандарти.
2. Вплив біологічних, психологічних і соціальних факторів на психічне здоров'я людини.
3. Зв'язок між фізичним і психічним здоров'ям: біопсихосоціальна модель.
4. Роль соціальних мереж та цифрових технологій у формуванні ментального здоров'я.
5. Стигматизація психічних розладів у суспільстві: причини та шляхи подолання.
6. Вплив війни та збройних конфліктів на психічне здоров'я населення.
7. Психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в нових громадах.
8. Втрата та горювання: етапи, особливості та психосоціальна підтримка.
9. Роль сім'ї та соціального оточення у підтримці психічного здоров'я людини.
10. Психосоціальна підтримка як складова комплексної допомоги пацієнтам: концепції та підходи.
11. Вплив психосоціальної підтримки на якість життя пацієнтів із хронічними захворюваннями.
12. Роль міждисциплінарної команди у психосоціальному супроводі пацієнтів.
13. Стрес і професійне вигорання у фахівців, що надають психосоціальну підтримку: профілактика та шляхи подолання.
14. Використання арт-терапії та інших методів немедикаментозної підтримки в роботі з пацієнтами.
15. Психосоціальна підтримка осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.
16. Психологічний супровід людей із сенсорними порушеннями (сліпота, глухота тощо).
17. Соціальна адаптація осіб з інтелектуальними порушеннями: роль психолога та соціального працівника.
18. Особливості психосоціальної роботи з пацієнтами, які мають рідкісні (орфанні) захворювання.
19. Психологічна допомога онкопацієнтам: методи підтримки та роль родини.
20. Етичні аспекти комунікації з пацієнтами в термінальній стадії хвороби.
21. Роль психосоціального супроводу в паліативній медицині: міжнародний досвід та українські реалії.
22. Підтримка сімей онкопацієнтів: емоційний стан, стратегії подолання стресу.
23. Особливості психосоціальної адаптації ветеранів війни до мирного життя.
24. Психологічна підтримка сімей військовослужбовців: виклики та ефективні методи.
25. Волонтерська допомога військовим: форми, методи та вплив на емоційний стан волонтерів.
26. Психосоціальна підтримка дітей, що пережили травматичні події (війна, насильство, стихійні лиха).

27. Соціальна адаптація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
28. Особливості психосоціальної підтримки дітей із розладами аутистичного спектра.
29. Булінг у школі: роль психолога в наданні підтримки жертвам та профілактичні заходи.
30. Комплексний підхід до психосоціального супроводу осіб із алкогольною залежністю.
31. Психологічна допомога наркозалежним: ефективність мотиваційного консультування.
32. Підтримка родин осіб із залежностями: спільна терапія як шлях до одужання.
33. Вплив ігроманії на психічне здоров'я та соціальні зв'язки людини: методи допомоги.
34. Емоційне вигорання та соціальна ізоляція у літніх людей: методи подолання.
35. Психосоціальна підтримка людей із деменцією та їхніх опікунів.
36. Волонтерство як метод соціальної інтеграції осіб похилого віку.
37. Особливості роботи психолога в геріатричних закладах.
38. Соціальна адаптація осіб із шизофренією: досвід психосоціальної реабілітації.
39. Депресія як глобальна проблема: роль психосоціальної підтримки в процесі лікування.
40. Психологічна допомога людям із тривожними розладами.
41. Структура та роль кризових центрів у наданні психосоціальної допомоги.

Перелік питань, який повинен засвоїти здобувач вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни (форма контролю – залік)

1. Як визначається поняття психічного здоров'я?
2. Які основні чинники впливають на психічне здоров'я людини?
3. У чому полягає концепція психосоціальної підтримки (ПЗПСП)?
4. Які основні завдання психосоціальної підтримки?
5. Дайте визначення стресу та поясніть його основні фази.
6. Які основні ознаки та симптоми стресу можна виділити?
7. Які фізіологічні та психологічні реакції організму на стрес?
8. Що таке патофізіологія стресу та які її ключові прояви?
9. Як працюють психологічні механізми захисту особистості?
10. Що таке резилієнс та які його рівні можна виділити?
11. Чим відрізняється резилієнс від травми?
12. Як можна оцінити рівень резилієнс у людини?
13. Як поняття благополуччя пов'язане з психічним здоров'ям?
14. Які основні принципи психосоціальної підтримки?
15. Які елементи включає піраміда інтервенцій з підтримки психічного здоров'я?
16. У чому відмінність групової та індивідуальної психосоціальної підтримки?
17. Які основні етапи надання першої психологічної допомоги (ППД)?

18. Які навички є ключовими для встановлення контакту з людиною в кризовій ситуації?
19. Як надавати ППД дітям та підліткам?
20. Які відмінності існують між підтримкою дорослих та дітей під час кризових ситуацій?
21. Які особливості психосоціальної підтримки для вимушено переміщених осіб?
22. Як травматичний досвід впливає на психічне здоров'я біженців?
23. Які стратегії адаптації та реабілітації рекомендуються для осіб, що пережили війну?
24. Які основні стадії горювання?
25. Які особливості супроводу осіб, що втратили близьких?
26. Як психосоціальна підтримка допомагає зменшити наслідки втрати для людини?
27. Які методи використовуються для надання цільової підтримки людям із психічними розладами?
28. Які групи людей найбільш схильні до наслідків стресу?
29. Як можна оцінити рівень психологічної дистресу в осіб, які пережили травматичні події?
30. Чому важливо надавати психосоціальну підтримку спеціалістам, які працюють із кризовими групами?
31. Які основні ознаки професійного вигорання серед персоналу та волонтерів?
32. Які стратегії самодопомоги та профілактики емоційного вигорання існують?
33. Як супервайзія та підтримка колег допомагають запобігти професійному вигоранню?
34. Як надавати психосоціальну підтримку людям, які зазнали насильства?
35. Які особливості супроводу жінок і дівчат у притулках та безпечних місцях?
36. Як організувати психосоціальну підтримку під час спалахів інфекційних захворювань?
37. Які методи допомоги ефективні для людей, що пережили сексуальне насильство?
38. Які етичні аспекти важливо враховувати при наданні психосоціальної підтримки?

Перелік практичних навичок, якими повинен оволодіти студент до заліку

1. Визначення та оцінка психосоціальних потреб різних категорій клієнтів.
2. Навички ефективного слухання та встановлення довірливого контакту з клієнтом.
3. Використання базових навичок спілкування для роботи з людьми в кризових ситуаціях.
4. Застосування принципів психосоціальної підтримки в індивідуальній та груповій роботі.
5. Розпізнавання ознак стресу, емоційного вигорання та психологічної дистресії.

6. Проведення скринінгу психоемоційного стану клієнта за допомогою стандартних опитувальників.
7. Алгоритм надання першої психологічної допомоги (ППД).
8. Навички підтримуючого спілкування з людиною в стані гострого стресу.
9. Вміння стабілізувати емоційний стан людини за допомогою заземлення (техніки стабілізації).
10. Практичне застосування методів емоційної регуляції під час кризових ситуацій.
11. Використання методів саморегуляції та управління власними емоціями у складних випадках.
12. Надання підтримки дітям та підліткам, які пережили стресові події.
13. Надання психосоціальної підтримки вимушено переміщеним особам та особам, що пережили страхіття війни.
14. Робота з людьми, які переживають втрату та знаходяться в процесі горювання.
15. Надання підтримки членам родин, де є зниклі безвісти.
16. Допомога особам, які зазнали насильства, зокрема сексуального або з боку інтимного партнера.
17. Психосоціальна підтримка осіб з порушеннями психічного здоров'я або тих, хто перебуває в стані кризи.
18. Супровід жінок та дівчат у притулках та безпечних місцях.
19. Надання підтримки персоналу та волонтерам, які працюють із кризовими групами, з метою профілактики емоційного вигорання.
20. Організація психосоціальної підтримки під час гуманітарних криз.
21. Навички роботи в команді у ситуаціях масових надзвичайних подій.
22. Надання підтримки під час спалахів інфекційних захворювань (COVID-19 тощо).
23. Використання психоедукації для інформування клієнтів про стрес, травму та способи самопомоги.
24. Впровадження групових та індивідуальних програм підтримки для осіб, які пережили травматичний досвід.
25. Використання методів психоемоційного відновлення для роботи з власним стресом.
26. Вміння застосовувати техніки резилієнс (психологічної стійкості) у роботі з клієнтами.
27. Використання технік релаксації, медитації, дихальних вправ та когнітивно-поведінкових методів самопомоги.
28. Знання алгоритмів роботи із синдромом професійного вигорання.

Методи навчання

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (інформаційно-рецептивний, пояснювально-ілюстративний; репродуктивний): пояснення; демонстрація (унаочнення);
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (проблемного навчання; частково-пошуковий, пошуковий): робота в науково-дослідних групах; «мозкова атака»;

- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- самонавчання;
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні).

Форми і методи оцінювання

- вхідний контроль (визначення готовності здобувачів вищої освіти до засвоєння дисципліни);
  - поточний контроль (оцінювання якості засвоєння матеріалу окремих тем).
- Ці види контролю здійснюються у формі усного опитування, тестових завдань, самоконтролю тощо.

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності студентів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю, дотримання правил академічної доброчесності.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно поточної теми та СРС. Засвоєння кожної теми контролюється на заняттях шляхом усного та/чи письмового опитування, тестування, вирішення ситуаційних задач, виконання практичної роботи (початковий контроль – як рівень готовності до занять та кінцевий – рівень знань та умінь).

Викладач оцінює успішність кожного студента на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань:

Оцінка	
«відмінно»	– здобувач освіти володіє не менше ніж 90% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання.
«добре»	– здобувач освіти володіє знаннями в обсязі 75–89%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає не менше ніж на 75% питань.
«задовільно»	– здобувач освіти володіє знаннями по темі в обсязі 60–74%, під час тестування відповідає не менше ніж на 60% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не відкореговують.
«незадовільно»	– здобувач освіти не засвоїв необхідний мінімум знань, під час тестування відповідає менше ніж на 60% запитань. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менше ніж на 60%.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи студента як під час підготовки до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після поточного заняття, яке передуює заліку. Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих балу);

б) багатобальна сумарна оцінка поточної успішності за модуль отримується шляхом конвертації середнього балу згідно Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf)

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному навчальному занятті за відповідною темою. Для зарахування дисципліни студент має виконати вимоги навчальної програми та отримати за поточну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів (для 200 бальної шкали – не менше 122 балів) та виконати завдання з самостійної позааудиторної роботи.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Кількість тем практичних занять не передбачає окремого заняття для приймання заліку. Результати складання заліку оцінюються за двобальною традиційною шкалою: “зараховано”, “не зараховано”.

Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни
2. Мультимедійні презентації.
3. Демонстраційні матеріали, інструкції до використання технічних засобів навчання (прилади та обладнання).
4. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів (тести різних рівнів складності, ситуаційні задачі).

Рекомендована література

Загальні питання психосоціальної підтримки та психічного здоров'я

1. Крамер Т.Л., Хілл Р.Д. Психосоціальна підтримка та супровід в клінічній практиці. – Нью-Йорк: Springer, 2020.

Перша психологічна допомога (ППД) та робота з травмою

2. Горностаєв П.П. Психологічна травма та шляхи її подолання. – Київ: Інститут психології, 2019.

3. Губачова О.М., Чуприна Ю.Є. Кризова психологічна допомога: основи та методи. – Харків: ХНУ, 2020.

Психосоціальна підтримка окремих категорій осіб

4. Інститут психічного здоров'я УКУ. Психосоціальна підтримка людей, які пережили війну: навчальний посібник. – Львів, 2022.

5. Кюблер-Росс Е. Про смерть і вмирання. – Київ: КМ-Букс, 2020.

6. ВООЗ. Керівництво з надання допомоги людям, які зазнали насильства. – 2019.

7. ВООЗ, ЮНІСЕФ. Психологічна підтримка дітей та підлітків у кризових ситуаціях. – 2018.

Робота з персоналом та волонтерами, профілактика вигорання

8. Шпаченко О.Ю. Емоційне вигорання в професійній діяльності: шляхи подолання. – Київ, 2020.

Інформаційні ресурси

Онлайн-ресурси та платформи для додаткового навчання

☞ Міжнародна федерація Червоного Хреста – [Mental Health and Psychosocial Support \(MHPSS\)](#)

☞ UNICEF – [Supporting Mental Health and Psychosocial Wellbeing](#)

☞ Український Католицький Університет (УКУ) – [Центр психічного здоров'я](#)

Розробник (розробники):

Силабус розробили завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, д.мед.н., професор А.М. Скрипніков; професор кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, д.мед.н., професор Г.Ю. Васильєва